

Litteratur

Eget språk och andras — språklådor i urval

För att möta det växande intresset för språkfrågor och språkriktighet har Språkvårds-samfundet samlat en rad språkspalter och gett ut dem i bokform under titeln *Eget språk och andras*. Artiklarna som är författade av ett tjugotal språkforskare och lärare har tidigare publicerats i Upsala Nya Tidning som svar på läsarnas språkfrågor. *Eget språk och andras* är redigerad av Eva Aniansson.

Boken är uppdelad i sex olika avdelningar där man på ett åskådligt sätt behandlar olika ämnesområden inom språkvården. Under rubriken Bokstav och tecken behandlas frågor som kommatering, avstavning samt särskrivning och sammanskrivning av ord. I avsnittet Uttal och stavning diskuteras bl.a. uttalet av ordet *konferens* och andra frekventa lånord. De övriga avsnitten har rubricerats Bøjning och ordbildning, Ord och fras, Provinsialismer samt Mening, text och omvärld.

I slutet av boken finns en förteckning med tips på ordböcker, grammatikor, handböcker och skrivregler. Dessutom har boken försetts med ett ord- och sakregister.

Eget språk och andras vänder sig till hela den språkitresserade allmänheten och den är att rekommendera för såväl skolelever som professionella språkbrukare.

JL

Eva Aniansson (red.) *Eget språk och andras*. Ett urval artiklar ur Språklådan i Upsala nya tidning. Ord och stil. Språkvårdssamfundets skrifter 22. Uppsala 1991.

Modersmålet i skolan

Ett gott mål är namnet på en nyutkommen bok som handlar om modersmålet i skola och samhälle. Boken ger uppslag och idéer för undervisningen och tar upp principiella spörsmål som gäller för den svenska skolan i Finland.

Ett gott mål är utgiven på Schildts förlag på initiativ av Svenska språknämnden i Finland som ett bidrag till språkvårdens jubileumsår — det har i år gått 50 år sedan den nuvarande nämndens företrädare Svenska språkvårdsnämnden i Finland grundades.

Vi återkommer med en recension i nästa nummer av Språkbruk.

Ett gott mål. Modersmålet i skolan. Redigerad av Viking Brunell, Sven-Erik Hansén och Christer Laurén. Schildts Förlags Ab Editum 1992. 278 s. Pris 195 mk.

Bergroth i faksimilupplaga

Som ett led i firandet av språkvårdens jubileumsår har Schildts Förlags Ab gett ut en faksimilutgåva av Hugo Bergroths klassiska verk *Finlandssvenska.Handledning till undvikande av provinsialismer i tal och skrift* (2 uppl. 1928). Boken har länge varit en efterfrågad antikvarisk raritet.

Faksimilutgåvan av *Finlandssvenska* är inbunden. Priset hade vid pressläggningen ännu inte slagits fast.

Ny uttalslista för svenska ortnamn

Svenska ortnamn - uttal och stavning är en ordlista som ger rekommendationer för uttal och stavning av drygt 3 000 ortnamn i Sverige. Den nya listan ersätter Svenska ortnamn med uttalsuppgifter.

I uttalslistan behandlas olika typer av namn; här finns namn på inte bara kommuner och tätorter utan också sjöar, skogar och turistanläggningar.

Svenska ortnamn — uttal och stavning. Utarbetad av Claes Garlén och Ann-Christin Mattisson under medverkan av Leif O. Nilsson. Utgiven av Lantmäteriverket och Svenska språknämnden. Norstedts. Stockholm, 1991. 108 s.

Redovisningsord på svenska och engelska

Föreningen för auktoriserade revisorer (FAR) i Sverige har gett ut den femte kompletterade och reviderade upplagan av sin svensk-engelska och engelsk-svenska ordlista. Namnet har samtidigt ändrats till *FARs engelska ordbok*, vilket på sätt och vis är missvisande men ändå kanske befogat med tanke på att det nog främst är för de engelska termernas skull man har nytta av boken.

Enligt en grov uppskattning omfattar ordlistan drygt femtusen uppslagsord på båda språken. Också den som inte har någon direkt nytta av de engelska orden får alltså tillgång till en betydande förteckning över gångbara svenska termer inom redovisning och företags ekonomi. Ändå saknar man ord som *affärsområde*, *bolagisering*, *intern finansiering* och *resultatstyrning*, och vissa uttryck kan vara svåra att hitta (*ny räkning* skall sökas under *överföra i ny räkning*).

Mest saknar man dock definitioner, betydelsepreciseringar och belysande exempel. Att kräva sådana är kanske en orimlighet, men kanske man ändå kan hoppas på ett visst mått av definitioner och kommentarer i en framtida upplaga?

MR

Dansk-finskt

Finskspråkiga som behöver hjälp med att förstå danska texter kan välja mellan två relativt nya ordböcker som nu finns på marknaden. Den ena är en finsk-dansk-finsk ordbok och den andra en dansk-finsk ordbok.

En ny utvidgad och omarbetad upplaga av en finsk-dansk-finsk ordbok i fickformat har kommit ut på förlaget WSOY. Ordboken är utarbetad av Sirkka Kroman och omfattar enligt utgivarna ca 38 000 uppslagsord.

Den finsk-danska delen som omfattar ca 15 000 uppslagsord tar upp genus och böjning för det danska ordet. Uttalsuppgifter för orden har inte tagits med. I den dansk-finska delen ingår ca 22 000 uppslagsord. I slutet av ordboken ingår en bilaga av typ turistparlör med uppgifter om bl.a. danskt uttal och danska räkneord samt nyttiga ord och uttryck som kan behövas t.ex. på semesterresan.

Den helt nya dansk-finska ordboken är sammanställd av Olli Nuutinen och omfattar uppskattningsvis mellan 25 000 och 30 000 uppslagsord.

Också den här ordboken riktar sig i första hand till finskspråkiga användare som behöver hjälp med att förstå danska texter. Fraser och idiom där uppslagsordet ingår har tagits med i något större utsträckning här än i fickordboken. Uttal för uppslagsorden har inte tagits med. I inledningen finns en kort genomgång av dansk språkhistoria och danskt uttal samt en kortfattad dansk grammatik. För den danske ordboks-användaren finns en kort översikt om det finska språket.

JL

Sirkka Kroman: *Suomi-tanska-suomi taskusana-kirja*. WSOY. Juva, 1991. 743 s.

Olli Nuutinen: *Tanskalais-suomalainen sanakirja. Dansk-finsk ordbog*. Loimaa 1991. 580 s.